

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/konkursy-i-nagrody/nagroda-kustosz-pamieci/2003/24232,Uroczystosc-wreczenia-Nagrody-Kustosz-Pamieci-Narodowej.html>
01.03.2026, 14:47

Uroczystość wręczenia Nagrody Kustosz Pamięci Narodowej

W dniu 5 czerwca 2003 r. w Auli Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie odbyła się uroczystość wręczenia nagrody im. Grzegorza Jakubowskiego oraz nadania honorowego tytułu Kustosza Pamięci Narodowej. Nagrodę wręczył Prezes Instytutu Pamięci Narodowej prof. Leon Kieres, który powiedział m.in.: „Nagroda Kustosz Pamięci Narodowej wśród wielu przyznawanych obecnie nagród powinna mieć miejsce szczególne. Jej laureaci chronią i ocalają pamięć historyczną, bez której nie przetrwa żaden naród”.

W roku 2003 przyznano trzy tytuły Kustosza Pamięci Narodowej. Otrzymali je: prof. Janusz Zawodny, Komisja Historii Kobiet w Walce o Niepodległość oraz Studium Polski Podziemnej. Laureatami pierwszej edycji nagrody zostały trzy osoby: prof. Elżbieta Zawacka, prof. Tomasz Strzembosz i Andrzej Zagórski.

Dr Grzegorz Jakubowski (1954–2001) był współzałożycielem Instytutu Pamięci Narodowej, pierwszym dyrektorem Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej. Bez wahania włączył się w największe przedsięwzięcie archiwalne w dziejach III Rzeczypospolitej – przejęcie przez IPN materiałów archiwalnych służb specjalnych PRL. Zmarł 5 czerwca 2001 roku podczas pełnienia obowiązków służbowych.

Nagrodę, ustanowioną przez Prezesa IPN w lipcu 2002 r., przyznaje Kapituła, której przewodniczy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej. Wiceprzewodniczącymi są prof. dr hab. Andrzej Paczkowski, przewodniczący Kolegium IPN i Bernadetta Gronek, dyrektor Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN, a członkami: dr hab. Janusz Kurtyka, dyrektor Oddziału IPN w Krakowie oraz prokurator Dariusz Gabrel z Okręgowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Warszawie; dr hab. Albin Głowacki, badacz polskich dziejów na Wschodzie po 17 września 1939 roku; Andrzej Kostrzewski, żołnierz AK, działacz WiN-u, wiceprezes Instytutu Katyńskiego; dr Tadeusz Krawczak, dyrektor Archiwum Akt Nowych, wykładowca w Papieskim Wydziale Teologicznym; Jerzy Woźniak, żołnierz ZWZ-AK, kurier WiN, skazany na karę śmierci w 1948 roku, więziony do 1956 roku, w latach 1998-2001 podsekretarz stanu w Urzędzie ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Nagrodę otrzymują instytucje, organizacje społeczne i osoby fizyczne za szczególnie aktywny udział na rzecz upamiętniania historii polskiego Narodu w latach 1939–1989, a także za działalność publiczną zbieżną z ustawowymi celami Instytutu Pamięci Narodowej. Ma ona charakter honorowy, a jej laureaci otrzymują tytuł Kustosza Pamięci Narodowej.

Uroczystość uświetnił recital Leszka Wójtowicza, barda „Piwnicy pod Baranami”.